

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij één fractie de behoefte om aan de Minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen met betrekking tot de kabinetsreactie op het verzoek van het lid Omtzigt, gedaan tijdens de Regeling van Werkzaamheden van 2 juni 2015, om alle documenten met het verkeer tussen de Europese Commissie en de Nederlandse regering over de naheffing vrij te geven (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1276).

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Azmani

Adjunct-griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Beun

Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

De leden van de CDA fractie hebben de brief met de informatie over de informatievoorziening over de naheffing van 642 miljoen euro, die vorig jaar oktober bekend werd, met verbazing gelezen.

Het duurt nu al negen maanden om de informatie over deze naheffing boven tafel te krijgen. Vooral de informatie in de periode tussen 17 oktober (de dag dat de commissie de Lidstaten informeerde) en 24 oktober (de dag dat Minister Dijsselbloem zeer verbaasd deed en kennelijk pas de Minister President informeerde) wordt vertrouwelijk en geheim gehouden. Ook de brieven die over de WOB-procedure van de Telegraaf aan de commissie gestuurd zijn, worden geheim gehouden, met een beroep op diplomatiek verkeer. Over de informatie van voor 17 oktober weten we helemaal niets.

Het steekt dat het zo lang duurt om de informatie boven tafel te krijgen: ondertussen zijn we al twee naheffingen verder en er lijkt nog totaal geen zicht op het gewoon beschikbaar stellen van de informatie over deze naheffing.

Erger nog: er lijkt alles aan gedaan te zijn om stukken niet openbaar te maken. Het antwoord op de WOB van de Telegraaf kwam precies een dag na de snelle parlementaire goedkeuring in de Tweede Kamer. En het was een weigering. De leden van het CDA vonden die datum – na uitstel – zeer opvallend.

Pas na doorgaan kreeg de Telegraaf stukken boven tafel, zoals een uitgebreide mail correspondentie van de Minister van Financiën met zijn ambtenaren. Die werd na een verzoek toen ook naar de Kamer gestuurd. Let wel: deze stukken werden in de bezwaarprocedure van de WOB vrijgegeven en niet als gevolg van een rechtelijke uitspraak.

Het was bij grote uitzondering eerder voorgekomen dat de Kamer stukken, waarom zij verzocht had, niet gekregen had maar dat de rechter wel geoordeeld had dat zij in het kader van de WOB openbaar gemaakt moesten worden. Het was, in de herinnering van de leden van de CDA fractie, nog niet eerder voorgekomen dat de regering in de bezwaarfase stukken onder de WOB openbaar maakte waarom de Kamer ook zeer expliciet gevraagd had.

De regering had overigens niet eens het elementaire fatsoen om ze onmiddellijk aan de Kamer te sturen. Daar was nota bene een apart verzoek voor nodig.

Hiermee werpt zich een heel nare vraag op in dit dossier: kun je als Kamerlid beter gebruik maken van de WOB om een documenten openbaar te krijgen, of kun je beter een Kamervraag stellen als je informatie wilt hebben.

Graag zouden de leden van het CDA op deze vraag een antwoord van de regering ontvangen: indien zij informatie willen hebben over de naheffing, moeten zij dan duidelijk Kamervragen stellen of moeten zij een WOB verzoek indienen?

Een eerdere regering heeft deze vraag luid en duidelijk beantwoord (Kamerstuk 28 362, nr. 2): het informatierecht van de Kamer is ruimer dan het informatierecht in de WOB. Deelt de huidige regering die mening nog steeds en staat zij nog achter alle conclusies in dit betreffende Kamerstuk over artikel 68 van de Grondwet, namelijk het informatierecht van het parlement? Zo ja, wil zij dan bekijken welke van de gevraagde

documenten nog onmiddellijk openbaar gemaakt kunnen worden? Zo nee, waarin is de regeringsopvatting dan gewijzigd?

Nu worden er in deze WOB procedure en de eurowob procedure rechtszaken gevoerd. Dat is bepaald ongelukkig omdat het hier zowel het informatierecht van het parlement betreft als het budgetrecht van de Kamer. En dat laatste punt is zeer materieel, aangezien het een bedrag van 643 miljoen euro betreft.

Het valt de leden van de CDA fractie verder op dat de regering persisteert in het niet openbaar maken van correspondentie met de Europese Commissie, omdat dit onder diplomatiek verkeer valt. Met deze redenering is in Kamervragen 2801 2014/15 toch echt korte metten gemaakt. De bewindspersonen van Financiën hebben uit zichzelf al minstens 8 keer een briefwisseling met de Europese Commissie openbaar gemaakt dit jaar, inclusief een zienswijze.

De zienswijze van het Nederlandse kabinet op het euroWOB verzoek van de Telegraaf is echt geen diplomatiek verkeer en conform Kamerstuk 28 362, nr. 2, dient niet de inhoud, maar juist ook het onderliggende stuk openbaar gemaakt te worden in dit geval. Wil de regering dit alsnog doen?

Zo nee, kan zij dan heel precies aangeven waarom zij briefwisselingen met de Europese Commissie wel openbaar maakt wanneer zij dat wenst – en de Europese Commissie daar naar de observatie van de leden van de CDA fractie nooit bezwaar tegen gemaakt heeft – maar het niet doet wanneer het even niet uitkomt?

Ten overvloede merken de leden van de CDA fractie op dat «het belang van de staat» de enige uitzonderingsgrond in artikel 68 Grondwet is. Dat belang van de staat is iets breder dan staatsveiligheid en kan zich uitstrekken tot bijvoorbeeld op dat moment geheime onderhandelingen. Het belang van de staat is echter iets totaal anders dan «het belang van de regering». Het is zeer goed mogelijk dat de regering er zelf belang bij heeft iets niet openbaar te maken omdat zij daar politiek geen zin in heeft. Maar daarmee is iets zeker geen staatsbelang geworden. Integendeel zelfs.

Nu de Telegraaf een rechtszaak aangespannen heeft in Luxemburg bij het Europees Hof is zelfs naar buiten gekomen dat de Europese Commissie de Nederlandse regering expliciet gevraagd heeft om haar bezwaren tegen de geheimhouding van documenten opnieuw te heroverwegen. Ofwel, de Europese Commissie is het 100% oneens met de Nederlandse wens tot geheimhouding in deze.

De reden dat de relatie tussen Nederland en de Europese Commissie geschaad zou worden, is dus een totale drogreden van de Nederlandse regering die gewoon haar eigen stukken niet openbaar wil maken. Klopt dat, en kunt u de hernieuwde verzoeken van de Europese Commissie in zijn geheel aan de Tweede Kamer doen toekomen? En kunt u aangeven welk besluit u in deze genomen heeft en wanneer?

Dit dossier en de gebrekkige informatievoorziening van de Nederlandse regering, sleept al even. Het zou van netheid getuigen als de regering uit zichzelf binnen drie weken de volledige openheid zou geven, die zij onmiddellijk had moeten geven. Is de regering daartoe bereid?

Of moeten we wachten op uitspraken van rechters en verzoeken van de Europese Commissie waarna nieuwe documenten openbaar gemaakt zullen worden?

Antwoorden van de Minister